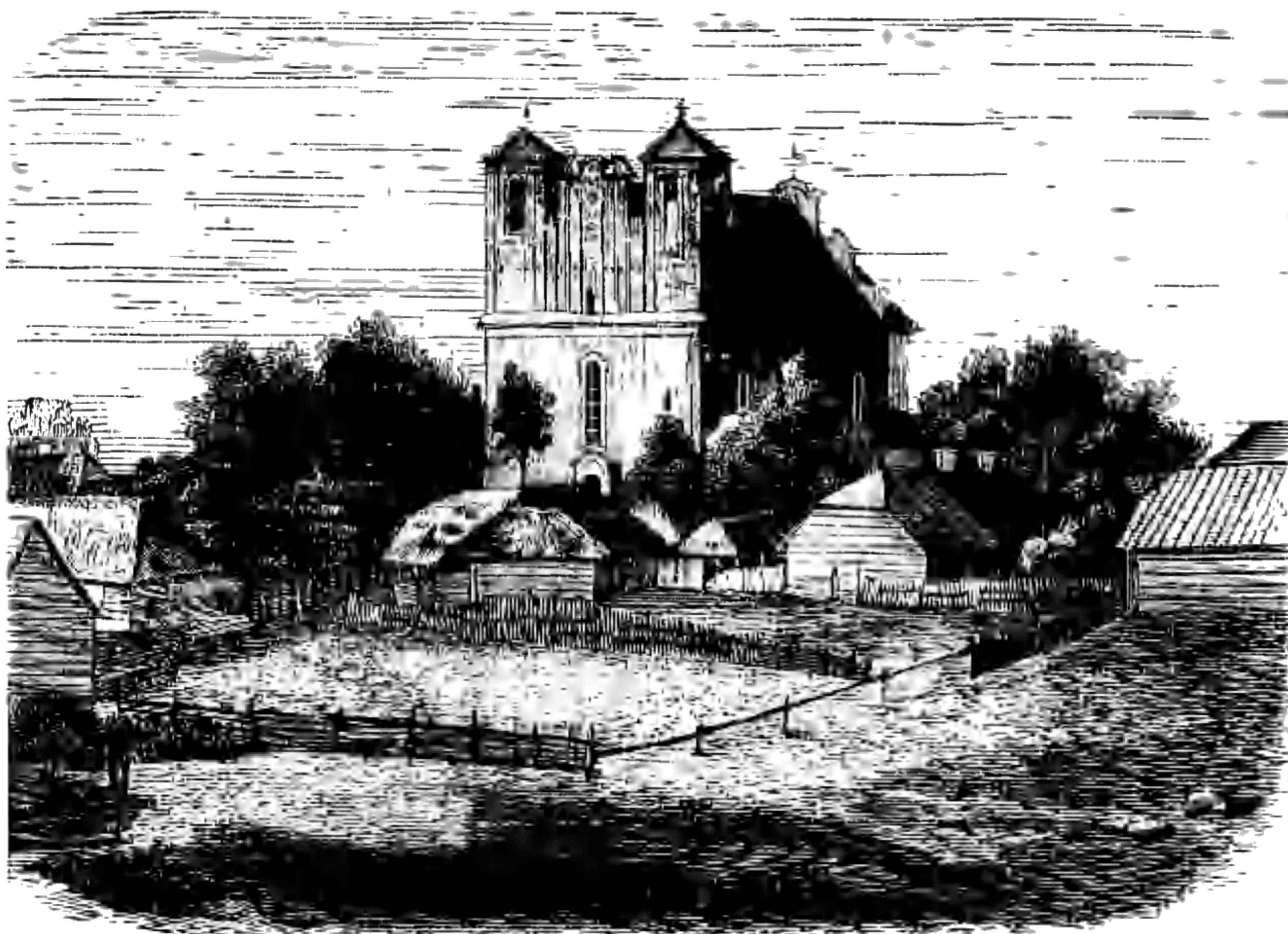


dla Polski. Kościół murowany stoi na wyniosłej górze i panuje nad całą okolicą. Miasteczko otoczone jest ciemnym jodłowym lasem, i to właśnie dało mu nazwisko *Szydłowa*, bo wyraz polski *bór*, nazywa się w żmujdzkim języku *szylas*. Za czasów Żmujdzi bał-

z kalwinami, w skutek którego zapadł dekret trybunałski 1622 r., wracający katolikom ich własność. Odtąd zbor kalwiński zaczął upadać, a skutkiem ciągłych niesnasek, a nawet krwawych utarczek między kalwinami i katolikami, ukończonych śmiertelnym ranieniem komendarza Siernowskiego, pleban kalwiński zmuszony był 1728 r. wynieść się do Kiełm. Nakoniec 1754 roku zbor został przyłączony do zboru kiejańskiego i zniszczony ze szczytem.

Tymczasem cudowny obraz Matki Boskiej szydlowskiej stał się tyle głośniejszym, że zewsząd lud tłumnie zaczął się zgromadzać do niego, i znosząc liczne wota w srebrze i złocie, dostarczał funduszu na rozpoczęcie budowy teraźniejszego kościoła. Roku 1760 założył fundamenta jego ówczesny pleban, a późniejszy biskup żmujdzki, ks. Jan Dominik Łopaciński, skonstruował 1786 r. następcą jego, ks. Tadeusz Bukaty, proboszcz szydlowski i biskup łępeński. Tegoż roku bullą Piusa VI kościół szydlowski wyniesiony został na stopień infulacji, a cudowny obraz otrzymał koronację. poświęconą w Rzymie koroną. Obrzędu tego dopełnił uroczystość na rynku biskup żmujdzki, książę Stefan Giedroń, w asy-



KOŚCIÓŁ W SZYDLOWIE NA ŻMUJDZI. (Rysował Polkowski, rytowano w drzeworytni Tygołnika.)

stencji trzech biskupów i generalnego starosty żmujdzkiego, oraz w obec 30 tysięcy pobożnych, przybyłych na ten obrzęd z Prus, Litwy i Żmujdzi (\*\*).

Dzisiaj miasteczko Szydłowie należy do rzędu, ma 80 domów drewnianych, z których połowa zasiedlona Żydami, aptekę dobrze utrzymaną, dom infulacki murowany, traktynię i kilka kramów. Bywa tutaj każdorocznie 8 września odpust przez cały tydzień, podczas którego zwykle kilka tysięcy osób przystępuje do komunii św., — oraz jarmark sprowadzający kupców nie tylko z pobliskich miast, lecz z Rygi, Mitawy, Kowna, Wilna i Dynaburga. Parafia szydlowska liczy 4687 ludności katolickiego wyznania.

Na końcu miasteczka jest kaplica drewniana, w środku której leży ów kamień, na którym, według podania, ukazała się Matka Boska. Urządzono na nim ołtarz, dla odprawiania mszy św., a nad nim, zamiast obrazu, wzniesiono kamienny posąg Matki Boskiej. Tuż przy kamieniu postawiona jest skrzynia żelazna, w której po upadku kościoła schowane zostały przez katolików aparaty kościelne. Zakopane w ziemi, leżały w niej przez lat 80, dopóki katolicy nie odzyskali od kalwinów kościoła swego i przywłaszczonych funduszów.

(\*) Piszemy *Żmujdz*, a nie *Żmudz*, bo bliższe jest podobieństwo do krajowego *Zamajtis* Żmujdzin, *Zamajezia* ziemia żmujdzka ziemia.

(\*\*) Obszerniejsza o Szydłowie wiadomość jest w dziełku wydanem w Wilnie 1859 r. pod tytułem: „Historyczne opisanie kościoła szydlowskiego.”

### KOŚCIÓŁ W SZYDLOWIE NA ŻMUJDZI (\*).

Szydłowie, jest to miasteczko parafialne powiatu rosińskiego, gubernii kowieńskiej, słynne cudownym obrazem Matki Boskiej, i z tego względu jest tem dla Żmujdzi, czem Ostrabrama dla Litwy, a Częstochowa

I. B.